

Interreg

Euregio Meuse-Rhine

**Programma van Europese Territoriale Samenwerking
INTERREG V-A Euregio Maas-Rijn 2014-2020**

*Beschrijving van de prioritaire assen, thematische en
specifieke doelstellingen en investeringsprioriteiten*

Prioritaire as 1: Innovatie 2020

- **Thematische doelstelling 1: Versterking van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie**
- **Investeringsprioriteit 1b:** Bevordering van bedrijfsinvestering in innovatie en onderzoek, en de ontwikkeling van koppelingen en synergiën tussen bedrijven, O&O-centra en hoger onderwijs, en met name de ontwikkeling van producten en diensten, de overdracht van technologie, sociale innovatie en toepassingen voor overheidsdiensten, de stimulering van de vraag, het opzetten van netwerken, clusters en open innovatie door middel van slimme specialisatie; ondersteuning van technologisch en toegepast onderzoek, proefopstellingen, maatregelen voor snelle productvalidatie, geavanceerde productie-capaciteit en eerste productie in sleutel technologieën en verspreiding van universeel inzetbare technologieën.

Specifieke doelstelling 1

Stijging van het percentage KMO/MKB dat innovaties introduceert.

Beoogd resultaat (specifieke doelstelling 1)

Stimulering van onderzoek en ontwikkeling zijn essentieel voor de economische ontwikkeling van de EMR. Een sterk innovatievermogen is nodig om de Europese doelstelling van slimme groei om te zetten in de EMR, ter versterking van de concurrentiepositie. Open innovatie waarin (grote) bedrijven en onderzoeksinstituten aanwezige R&D-kennis ook beschikbaar stellen voor product- en procesinnovaties door derden, vormt een belangrijk aandachtspunt.

Valorisatie van kennis wordt gestimuleerd door samenwerking te bevorderen tussen bedrijven en kennisinstellingen onderling en met elkaar. Het SP steunt daadwerkelijke ontwikkelprojecten van ondernemingen, die zijn gericht op innovatie van nieuwe producten / processen. Dit leidt tot meer valorisatie van kennis door innovatie van nieuwe producten en diensten en versterkt zo het bedrijfsleven in de EMR.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies) onder specifieke doelstelling 1

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Ondersteunen van innovaties gericht op nieuwe producten, processen, technologieën en diensten;
- Het stimuleren van afstemming tussen actoren uit de onderzoekswereld (zowel tussen disciplines als tussen onderzoeksinstituten) door deze te bewegen tot het doen van een aanbod tot overdracht tussen de onderzoekswereld en het innovatieve bedrijfsleven.

Specifieke doelstelling 2

Verhoging van verbanden en synergiën tussen ondernemingen, O&I centra en het hoger onderwijs.

Beoogd resultaat (specifieke doelstelling 2)

De EMR heeft binnen haar grenzen vele bedrijven, die door samenwerking met elkaar en met complementaire kennis- en technologie-instituten een sterk grensoverschrijdend cluster vormen. De verschillende deelregio's hierbinnen beschikken over complementaire universiteiten en/of hoger onderwijsinstellingen en een grote diversiteit van kenniswerkers. Daarmee biedt de EMR een krachtig potentieel voor de (door)ontwikkeling van de kenniseconomie.

Het programma richt zich op de dimensies van innovatie die gelegen zijn bij initiatieven in het bedrijfsleven. Innovatieve interdisciplinaire projecten in (publiek-private) samenwerking zijn het meest effectief in relatie tot het versterken van de economische structuur in de EMR.

Deze investeringsprioriteit zet in het bijzonder in op 'technologietransfer' van O&I-centra naar het KMO/MKB en de ontwikkeling van innovatieve euregionale economische clusters. Met het bevorderen van samenwerking tussen technologische onderzoekscentra en het KMO/MKB wordt de vergroting van de innovatiekracht binnen het KMO/MKB beoogd.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies) onder specifieke doelstelling 2

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Het verder onderbrengen van actoren en voorzieningen in een grensoverschrijdend netwerk, waardoor gezamenlijk gebruik van menselijke, intellectuele en materiële middelen mogelijk is;
- Het ontwikkelen van grensoverschrijdende expertisecentra (onderzoekscentra / ondernemingen / hoger onderwijs, enz.) onder andere door gebruik te maken van de kenniscentra en innovatieclusters;
- Het bevorderen van een marktgerichte samenwerking tussen onderzoekscentra en ondernemingen onderling en met elkaar door het ontwikkelen van innovatietrajecten en/of nieuwe producten/diensten/toepassingen/product-markt-combinaties;
- Uitwisselen van ervaringen en kennis om het netwerk tussen het universitair, hoger onderwijsinstellingen en ziekenhuizen te bevorderen;
- Het verbeteren van de mogelijkheden van de universiteiten en hoge scholen om buitenlandse talenten aan te trekken en van informatie te voorzien;
- Clustering van competenties in de opkomende sectoren.
- Ontwikkeling van een innovatieprijs voor de EMR

- **Thematische doelstelling 3: Verbetering van het concurrentievermogen van het MKB**
- **Investeringsprioriteit 3a:** Bevordering van het ondernemerschap, met name door de economische exploitatie van nieuwe ideeën te vergemakkelijken en door het oprichten van nieuwe bedrijven aan te moedigen, eveneens van starterscentra.

Specifieke doelstelling 1

Vergroting van het concurrentievermogen in het MKB/KMO.

Beoogd resultaat (specifieke doelstelling 1)

Bestaande ondernemers stimuleren om zich te richten op vernieuwing en verbetering van hun ondernemerschap en daarnaast nieuwe starters stimuleren om een onderneming te starten, in beide gevallen specifiek in het MKB/KMO. Ondernemerschap moet hierbij worden gezien in het perspectief van de euregionale economie en de versterking van de grensoverschrijdende dimensie daarvan.

Het programma zet in op het aanmoedigen en stimuleren van nieuwe bedrijvigheid en op het aanjagen en uitwisselen van nieuwe ideeën, waardoor nieuwe toepassingen, processen, diensten et cetera kunnen ontstaan, met nieuw ondernemerschap tot gevolg. Juist op het scheidsvlak van sectoren liggen kansen voor nieuw ondernemerschap.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies) onder specifieke doelstelling 1

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Het adviseren en begeleiden van ondernemingen met betrekking tot hun marktpotentieel aan de andere kant van de grens, met name door het benutten en creëren van gemeenschappelijke grensoverschrijdende instrumenten;
- Het op grensoverschrijdende wijze adviseren en begeleiden van ondernemers bij het zoeken naar financieringsmogelijkheden en bij het zelf genereren van werk;
- Het steunen van gezamenlijke grensoverschrijdende initiatieven op het gebied van duurzame organisatie en duurzaam beheer van economische zones;
- Verkenningen naar haalbaarheid en nieuwe product-markt-combinaties bij samenwerkende MKB/KMO's;
- Het bevorderen van de ontwikkeling van nieuwe businessmodellen en nieuwe toepassingen, die uitgaan van de culturele en creatieve, de circulaire en de functionele economie en ecodesign;
- Versterking van de toeristische sector
- Productontwikkeling en valorisatie / vermarkting in de toeristische sector.
- Ondernemingen ontvankelijk maken voor strategische intelligentie;
- Het stimuleren van grensoverschrijdende technologie-overdracht, ten einde het concurrentievermogen van zeer kleine, kleine en middelgrote ondernemingen in het gebied te vergroten, onder andere in landelijke gebieden;
- Het vergemakkelijken van de oprichting (bijvoorbeeld co-working), groei en overdracht van kleine en middelgrote bedrijven;
- Ontwikkeling van sociaal ondernemerschap; bewustzijn voor sociaal ondernemerschap stimuleren;
- Herontwikkeling van bepaalde economische sectoren in kader van herindustrialisatiepolitiek.

Specifieke doelstelling 2

Meer efficiënte omgang met hulpbronnen in het MKB/KMO.

Beoogd resultaat (specifieke doelstelling 2)

Duurzaam gebruik van hulpbronnen vormt een belangrijke voorwaarde voor het behouden en versterken van bedrijvigheid. Innovatieve technieken kunnen hulpbronefficiëntie bevorderen. Het programma wil investeringen bevorderen in eerste toepassing bij bedrijven van innovatieve technologieën die de omgang met hulpbronnen meer efficiënt maken.

Het programma zet daarom in op stimulering, op sensibilisering en op demonstratie. Activiteiten waarmee de bekendheid met technieken en de toepassingsmogelijkheden toeneemt, om daarmee de

bereidheid tot investeringen in uitrol van de technieken te verhogen. Daarmee wordt ook de toepassing van nieuw ontwikkelde technieken gestimuleerd. Door het stimuleren van investeringen op dit vlak, neemt de efficiëntie van bedrijfs- en productieprocessen in de omgang met hulpbronnen toe.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies) onder specifieke doelstelling 2

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Het opzetten van verbindings- en steunpunten voor ondernemingen in grensoverschrijdende gebieden, ter ondersteuning van initiatieven gericht op innovatieverspreiding en milieuverantwoord gedrag voor KMO's/MKB;
- Het steunen van grensoverschrijdende acties gericht op integratie van milieuverantwoord gedrag in de ontwikkeling/aanpassing van bedrijven;
- Het steunen van coördinerende acties voor de ontwikkeling van lokale duurzame energie (energie-onafhankelijkheid);
- Het ontwikkelen van innovatieve technologieën die bijdragen aan een doeltreffender gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- Het investeren in proefprojecten waarbij technologieën op het gebied van duurzame energie worden ingezet;
- Het stimuleren en opzetten van innovatieclusters op het gebied van rationeel gebruik van energie en natuurlijke hulpbronnen of andere vormen van samenwerking tussen ondernemingen op dit gebied;
- Onderzoeken van haalbaarheid, implementatie en bevordering van een euronale kringlooeconomie / 'cradle-to-cradle' politiek in verschillende branches;
- Gemeenschappelijke campagne en bevordering van pilot-initiatieven gericht op rationeel energiegebruik;
- Pilots, onderzoeks- en demonstratieprojecten gericht op het bevorderen van de productie en het gebruik van duurzame energiebronnen en groene energie, waaronder biobrandstoffen, biomassa en bijproducten of afvalwater van landbouwactiviteiten, bosbouwactiviteiten of de landbouwindustrie, wind-, water- en zonne-energie.

Prioritaire as 3: Sociale inclusie en opleiding

- **Thematische doelstelling 9: Bevordering van sociale insluiting, bestrijding van armoede en elke vorm van discriminatie**
- **Investeringsprioriteit 9a:** Investeren in gezondheids- en sociale infrastructuur die een bijdrage leveren aan nationale, regionale en lokale ontwikkeling, verlagen van ongelijkheid in termen van status van gezondheid, promoten sociale inclusie door middel van verbeteren toegankelijkheid sociale, culturele en recreatieve diensten en de transformatie van institutionele naar vanuit de samenleving ontwikkelde diensten.

Specifieke doelstelling

Verhoging van de sociale integratie van kwetsbare groepen.

Beoogd resultaat

Inclusieve groei is een van de hoofddoelstellingen van het Europees beleid. Maatschappelijke integratie, demografische ontwikkelingen zijn belangrijke thema's voor een inclusieve samenleving. Gevolgen van werkloosheid (in het bijzonder in steden), vergrijzing en ontgroening vormen grote uitdagingen in de diverse regio's van de EMR. Groepen die kwetsbaar zijn, door armoede, sociale omstandigheden, opleidingsniveau, handicap, etc., lopen een groot risico de aansluiting op de maatschappij te verliezen. EMR wil dit voorkomen en beoogt kwetsbare groepen goed sociaal geïntegreerd te houden. Daarnaast is in verschillende deelregio's waardevolle kennis aanwezig, alsmede ervaring met innovatieve methoden en aanpakken die grensoverschrijdend uitgewisseld en verder ontwikkeld kunnen worden.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies)

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Het versterken van het preventiebeleid;
 - Acties gericht op het tegengaan van sociale kwetsbaarheid en armoede;
 - Het harmoniseren van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van verslavingen;
 - Acties voor kansarme jongeren, ouderen en kwetsbare bevolkingsgroepen.
 - Het ontwikkelen van geïntegreerde projecten voor herstel in stedelijke en landelijke gebieden (duurzame wijken, enz.);
 - Ontwikkelen van grensoverschrijdende geïntegreerde acties gericht op integratie (vermijden dat men afhaakt van school);
 - Stedelijk beleid en stedelijke revitalisering, onder andere door versterking van het culturele en recreatieve dienstenaanbod.
- **Investeringsprioriteit 1-aiii:** Investeren in onderwijs, opleiding en beroepsopleiding op het gebied van vaardigheden en een leven lang leren door het ontwikkelen van infrastructuur voor onderwijs en opleiding.

Specifieke doelstelling

Verbetering van de aansluiting van het grensoverschrijdende opleidingssysteem op de arbeidsmarkt.

Beoogd resultaat

Verbetering van de opleidingskwaliteit is een voorwaarde om de werkgelegenheid, de concurrentiepositie van de regio, innovatiekracht, de culturele identiteit en gelijke maatschappelijke kansen op de lange termijn te kunnen waarborgen.

Deze investeringsprioriteit draagt bij aan de realisatie van een kwalitatief hoogwaardige onderwijsstructuur in de EMR.

Door te investeren in de kwaliteit van opleidingen en verbeteren van de aansluiting bij de arbeidsmarkt vraagt wordt invulling gegeven aan uitdagingen waar de EMR voor staat zoals de krimpende beroepsbevolking en demografische veranderingen, tegengaan van de 'brain drain', onvoldoende aantal hoger opgeleiden en een gebrek aan technisch geschoold personeel.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies)

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Het ontwikkelen van het aanbod aan gemeenschappelijke opleidingen en studieprogramma's;
- Het coördineren van het aanbod aan beroepsopleidingen, zowel op het gebied van initiële scholing als op het gebied van permanente educatie;
- Het steunen van acties gericht op het ontwikkelen van talenkennis en stages binnen bedrijven;
- Het ontwikkelen van opleidingsstrategieën voor (toekomstige) beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg;
- Het uitvoeren van grensoverschrijdende acties ter ondersteuning van opleidingen voor het professionaliseren van actoren die actief zijn op het gebied van management van duurzame ontwikkeling en van toerisme en cultuur;
- Het ontwikkelen van opleidingen (initiële scholing, beroepsopleiding en permanente educatie) en bijscholing voor innovatieve sectoren;
- Het steunen van grensoverschrijdende acties voor herwaardering van het beroepsonderwijs;
- Begeleiden in het maken van de juiste studiekeuze;
- Het steunen van grensoverschrijdende mobiliteit en de opleiding van onderzoekers, wetenschappers, studenten, werknemers, werkzoekenden enz;
- Versterken van pedagogische samenwerking tussen universiteiten, hogescholen, competentie- en opleidingscentra, onderwijs en dergelijke;
- Uitwisseling van leerlingen, stagiaires, leraren, opleiders tussen scholen, bedrijven en competentie- en opleidingscentra;
- Opleidingsmaatregelen voor werkzoekenden gericht op de arbeidsmarkt om een baan te vinden.
- Het vergroten van stage-mogelijkheden, onder andere in het kader van duaal leren.

Prioritaire as 4: Territoriale Ontwikkeling

- **Thematische doelstelling 11: Verbetering van de institutionele capaciteit van de overheid en belanghebbenden en een efficiënt openbaar bestuur door maatregelen ter versterking van de institutionele capaciteit en het verhogen van de doeltreffendheid van het openbaar bestuur en de openbare diensten in verband met de uitvoering van het EFRO, en ter ondersteuning van maatregelen in het kader van het ESF ter versterking van de institutionele capaciteit en de doeltreffendheid van het openbaar bestuur.**
- **Investeringsprioriteit 1-aiv:** Vergroting van de institutionele capaciteit van openbare besturen en belanghebbenden en een doelmatig openbaar bestuur door: bevordering van juridische en administratieve samenwerking tussen burgers en instellingen.

Specifieke doelstelling 1

Vermindering van de belemmerende werking van de grens voor inwoners en instellingen.

Beoogd resultaat (specifieke doelstelling 1)

Deze investeringsprioriteit richt zich op versterking van de institutionele capaciteit en een doelmatiger openbaar bestuur door verbeterde samenwerking tussen instellingen en inwoners en verbeterde juridische en administratieve grensoverschrijdende samenwerking. Doel hiervan is een verbetering te realiseren in de levenskwaliteit van de inwoners in de EMR. Met behulp van een pakket aan grensoverschrijdende maatregelen wordt de barrièrewerking van de grens verminderd en worden grensoverschrijdende interacties tussen inwoners en instellingen geïntensiveerd. Ook wordt ingezet op het faciliteren van de toegang van dienstverlening aan de bevolking. Het programma draagt hieraan bij zowel in psychologische zin (bijvoorbeeld door activiteiten op het vlak van opleiding en cultuur), maar ook door concrete samenwerkingsactiviteiten tussen inwoners en instellingen (bijvoorbeeld in de omgang met demografische veranderingen of mobiliteit en duurzaamheid).

De belemmerende werking van de grens wordt in het bijzonder ervaren op de euregionale arbeidsmarkt. Ondanks de vrijheid om grenzen te overschrijden ondervinden werkgevers, werknemers en werkzoekenden problemen als gevolg van de verschillende systemen op het terrein van belasting, arbeidsrecht, sociale verzekering, erkenning van diploma's. Daarnaast wordt de informatie over vacatures gefragmenteerd aangeboden en is de geïntegreerde arbeidsbemiddeling onvoldoende. Ter onderscheid van specifieke doelstelling 3.2 betreft het hier de samenwerking tussen overheden om systematische barrières in de arbeidsmarkt te reduceren op het gebied van wetgeving, beleidsmaatregelen en grensoverschrijdende contacten.

De combinatie van krimpende beroepsbevolking en demografische ontwikkelingen biedt zowel noodzaak als kansen tot gezamenlijke acties. De EMR wil inzetten op vermindering van deze knelpunten (informatievoorziening en mobiliteit van grensarbeiders en grenspendelaars) en optimale werking van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt. Door in te zetten op de totstandkoming van betrouwbare grensoverschrijdende arbeidsmarktdata kan een geïntegreerde arbeidsmarktstrategie worden ontwikkeld die inspeelt op actuele tendensen, zoals demografische ontwikkelingen. Door verdere integratie van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt, wint deze aan belang en krijgt deze een aantrekkelijke werking op potentiële werknemers van buiten de regio.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies) onder specifieke doelstelling 1

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Acties inzake veiligheid, samenwerking tussen politie, justitie en hulpdiensten, samenwerking en uitwisseling van informatie bij rampen en ernstige ongevallen in aangrenzende regio's, alsmede een gemeenschappelijke aanpak van grensoverschrijdende criminaliteit door politie en justitie;
- Uitwerken van een gezondheidsstrategie in de toepassingsgebieden technologie, marketing, gezondheidszorg en toerisme;
- Verbeteren van de verbinding van bestaande klinische en ambulante zorg;
- Het coördineren van gezondheidsdiensten in grensoverschrijdende gebieden en het onderbrengen daarvan in netwerken;
- Het steunen van het gezamenlijk gebruik van gezondheidsvoorzieningen;
- Het steunen van de mobiliteit van patiënten en medische personeel in de grensoverschrijdende gebieden;

- Ontwikkelen van een preventieprogramma Gezondheid EMR;
- Uitvoeren van de Patiëntenrichtlijn (EG) Nr. 2011/24;
- Het ontwikkelen van alternatieve structuren (opvang en opname) voor ziekenhuisopname en zorginstellingen;
- Ondersteuning van initiatieven op het vlak van adviesdiensten voor inwoners, werknemers en werkgevers met betrekking tot grensgebonden vraagstukken;
- Samenwerking en netwerken tussen inwoners, culturele instellingen, overheden, etcetera;
- Bevorderen van maatschappelijke projecten, inwonersamenkomsten en interculturele uitwisselingen;
- Het op elkaar afstemmen van de vraag naar arbeidskrachten van KMO/MKB en het beschikbare aanbod;
- Het stimuleren van een proactief beheer van grensoverschrijdende werkgelegenheidsmogelijkheden, ten einde de verwachtingen van werkgevers te inventariseren en daarop in te spelen;
- Het grensoverschrijdend afstemmen en erkennen van competenties, van onder andere nieuwe beroepen;
- Het binnen ondernemingen verrichten van studies naar tekorten in het arbeidsaanbod;
- Bevorderen van toerisme als economische factor door grensoverschrijdende bedrijfssamenwerking zoals infrastructuur- en marketingmaatregelen
- Grensoverschrijdende samenwerking en onderzoek naar de verbetering van Natura 2000 gebieden.

Specifieke doelstelling 2

Verbetering van de attractiviteit van het programmagebied.

Beoogd resultaat (specifieke doelstelling 2)

De EMR wil inzetten op de verhoging van het aantal bezoekers en toeristen voor de regio en verlenging van de verblijfsduur. Het gaat hierbij onder andere om de verhoging van het aantal bezoeken aan bezienswaardige plekken en toeristische en culturele instellingen. Om het toeristisch aanbod beter te ontsluiten wordt het gebruik van openbaar vervoer gefaciliteerd.

Activiteiten / projectsoorten die worden voorzien (interventies) onder specifieke doelstelling 2

Voorbeelden van activiteiten en projectsoorten die worden voorzien zijn:

- Het ontwikkelen van innovatieve projecten voor de bescherming, de valorisatie en de exploitatie van het cultureel, toeristisch, industrieel, natuurlijk en landschappelijk erfgoed (bijvoorbeeld industrie, creatieve economie, riviertoeerisme, stedentrips, kuuroorden, natuurparken, agrotoeerisme, gezondheidstoeerisme);
- Het versterken van de kwaliteit van het culturele aanbod door gezamenlijke programmeringen, onder andere door het exploiteren en ontwikkelen van innovatieve culturele acties die de EMR een internationale uitstraling geven;
- Bevorderen van toerisme als economische factor door middel van:
 - grensoverschrijdende samenwerking tussen bedrijven, infrastructuur en marketing activiteiten,
 - innovatieve projecten ter verbetering van toeristische mogelijkheden en versterking van netwerken en verbindingen tussen toeristische voorzieningen,
 - coördinatie van innovatieve acties en instrumenten voor toeristen, gericht op onder andere riviertoeerisme, fietstoeerisme, duurzaam toerisme, gastronomie, landschap en natuur, historie, wellness,
 - ondersteuning van professionalisering en opleiding van actoren op het vlak van toerisme.
- Het ontwikkelen van grensoverschrijdende opleidings- en beroepsmogelijkheden ter stimulering van duurzaam toerisme;
- Het bevorderen van het gebruik van duurzame en intelligente mobiliteit;
- Het bevorderen van nieuwe of alternatieve vervoersmogelijkheden.

Prioritaire as 5: Technische Bijstand

Specifieke doelstelling

Verantwoorde en efficiënte uitvoering van het INTERREG VA-programma Euregio Maas-Rijn.

Voorziene activiteiten

Deze prioriteit richt zich hoofdzakelijk op de beheersmatige activiteiten die in het kader van het programmamanagement moeten worden uitgevoerd.

Hieronder vallen:

- Voorbereiding programma
- Inhoudelijk, financieel en administratief beheer programma
- Projectwerving en –begeleiding
- Ontwikkeling/aanschaf programmamonitoringsysteem alsmede de invoering van eCohesion
- Ondersteuning van de bestuurlijke structuur
- Studie, onderzoek en evaluatie
- Promotie, openbare informatievoorziening en publiciteit
- Controle en audit van het programma
- Netwerkvorming
- Afhandeling van klachten